

ANJA
ERÄ
MAJA

TÖÖ
LÖN
LAH
TI

WSOY

Anja Erämaja

Töölönlahti

Werner Söderström Osakeyhtiö
Helsinki

© Anja Erämaja ja WSOY 2013

ISBN 978-951-0-39817-3

Painettu EU:ssa

Metronomi mittaa saman ajan jokaiselle.
Kellään ei ole absoluuttista aikakorvaa.
Jalkojen aika on hitaampi kuin pään.
Vuorokauden pituus vaihtelee.

Ennen ensimmäistä päivää ei ollut eillistä.
Jälkeen viimeisen ei ole huomista.
Joku siinä välissä juo kupin teetä,
katsoo ikkunasta ulos: talvi menee ohi.
Joku virittelee pelilautojaan, heittää noppaa.
Ikkunalaudalla sitkeä vehka, vihreä suihkulähde.

Täsmällisiä ovat vain kellot.
Minun aikani sinun aikasi kainalossa,
sinun pitkä sekuntisi minun sydämessäni,
vanhan auringon vastavalossa ajan rönsyt.

SYKSY

Näin se minulta
juoksuksi menee,
radan vartta,
aidan viertä,
sillan yli,
mäkeä ylös, ohi
sinisen huvilan,
pöydät on nostettu
pöytien päälle, ohi
viileän kallion,
kiven, kiveen
hakattujen
nimien,
muistomerkin.

Näin minä
jalvoja nostelen
hiekkatietä,
asvalttia,
kaislikon sivu, ohi
sorsaparven, ohi
penkin, penkillä
istuvan naisen,
keltainen käsilaukku,

kesä meni jo.
Viisari kiertää
kellotaulua, minä
Töölönlahtea,
Töölönlahti,
Tokoinranta,
tästä kun lähtisi,
sillan alta, läpi
Kustaanmiekan,
Juutinrauman,
en minä mihinkään,
mutta reitti on selvä,
en minä mitään,
juoksen, ohi
joutsenen, ohi
istutusten, ohi
Finlandia-talon.
Tätä on mietitty,
rakennuksia
monelta suunnalta,
tämän yllä leijuu
hyvinsuunniteltu pilvi.
Näin on kenkäni
juoksuun tehty,
tällaista on elämäni,
ei palavia pensaita,
kaadettuja autoja,
kansannousuja,
puisto-osasto
lakaisee tietä,

trimmaa

ulkoilmaneliöitä

askelten alle.

Iskuvaimennettua

on menoni ja tarpeeksi

hidasta, sanoista saa

selvää. Näin minä

itsekseni juttelen,

juoksua pitelen,

menen ja etenen

alusta loppuun,

omaan sänkyyn,

robotti-imuri

latausasemalle, mutta

mikä on tämä työmaa?

Silmieni eteen nousee *toimistotiloja?*

Oliko tästä puhetta, ja näistä

kämpistä: *31,5 m², 1h + kk, 439 500 €*,

eikö tästä pitänyt avautua näkymä Lappiin?

Ja mikä on tämä rakennusmestari,

tökkii kepillä vettä: mitä kaikkea

tähän olisi voitu rakentaa, Kuningasavenue!

Ja koska lähtee juna Rovaniemelle,

raiteelta kaksi, ja Postitalosta kortti?

En minä korttia, juoksen

ohi risuista kyhätyn

hirven, ohi

aaltoilevan kivihäkin,

ohi verivaahteran,

salavan,

varisevat,
valuvat ohi,
vasen, oikea,
jalka osuu
maahan, iskee
maailmaan,
luut tihenevät,
syke tihenee,
aine vaihtuu,
asioita tapahtuu,
palaminen,
olen liekeissä,
liikkeessä,
liikekannallepano,
ohi laiturin, ohi
koivikon, kerran
istutimme pyhän
pihlajan
makasiinien taakse,
väsäsimme
kepeistä ja köysistä
rauhoitusalueen.
Toivoimme, että
seuraavana yönä
viereen ilmestyy
toinen pihlaja,
paju,
kataja,
omenapuu,
ja seuraavana yönä,

ja sitä seuraavana
ja päivällä,
päivin öin,
että ihmisiä
ei pidättelisi mikään,
lahden poukama
metsittyisi.

Maitohorsma
oli liian hento,
se kynnettiin,
mutta että
pyhä pihlaja,
että sekin
jyrättiin
alta pois,
pyhä.

Toimittaja tupakoi
Sanomatalon
parvekkeella,
Lumikki torkkuu
lasikorttelissa,
kääpiöt telttakylässä
väsäävät julisteita
We are the 99 %,
sataprosenttisesti
kuolevaiset
pitävät nuotiopiiriä
eduskuntatalon
edessä. Ihan sama,
ostan oman maan,

Ikean priketti liukenee,
aukenee mullaksi,
istutan kissalle ruohoa,
pienen kaurapellon.
Olisiko meillä ollut varaa
kaurapeltoon?
Olisiko meillä ollut varaa
niittyyn, joutomaahan?
Olisiko meillä ollut varaa
näkyään?

Asuntovaunussa lämpiää sauna,
rakennustyömaan aitaan on maalattu
alkuperäisväestöä. Nyt jos koskaan
turisti kannattaa tuoda Töölönlahdelle.
Nyt jos koskaan pelilaudalla tehdään
kiihkeitä siirtoja. *Meidän aikamme kauneus
ei voi perustua 1800-luvun räystääslinjaan
kuristavana pantana vaan massoitte-
lun dynaamisuuteen; hyvät suhteet,
moninaisuus ja dissonanssi,
ovat meidän aikamme uusi harmonia.*
Nyt jos koskaan on uusi aika. Se jatkuu
ja nainen lenkkareissani jatkuu,
juoksee uuden kierroksen

radan vartta,
aidan sivu,
sillan yli,
mäkeä ylös,
ohi punaisen,
sinisen,
valkoisen,
ohi Daavidin
tähden,
näköalatornin.

Maisema
menee ohi,
syksy menee,
päivä tipahtaa
pimeään,
virheet
unohtuvat,
pahat sanat
sammuvat
huulille.
Oikeastaan
on hiljaista,
oikeastaan

olen vain käymässä täällä,
koti on rasti kartalla,
tämänpäiväinen luukku,
tämänpäiväinen menee ohi,
tämän päivän laki ei ole
huomenna voimassa,
vaalit unohtuvat, ei ole
epä-ajan-kohtai-sempaa
kuin naamat ja numerot
teiden varsilla vaaliyön
jälkeen, kuin laulavien
joulupukkien numerot
tapaninpäivänä, numerot
litistyvät rintaan, kuviot
menevät ohi, tanssiaskeleet,
mannerlaattojen hitaat,
kirjaimet vilistävät turhan
tärkeinä, sitkeinkin orkidea
tiputtaa kukkansa, loka-auto
käy pihalla, piha katoaa,
puut, pensaat kasvavat ohi,
ryteikkö, pop up -metsä,
joutomaa on tulevaisuuden
nykytaidetta, ruokaprintteri,
värisevät kengät, prinsessa
unohtuu linnaan, nukkuu
ohi viimeisten päivämäärien,
prinssi juoksee ohi satujen,
pysähtyy rakkauteen.

Ja mikä on tämä kiveen pultattu levy?
Mitä siihen on kirjoitettu: Sri Chinmoy.
Kuka on Sri Chinmoy? Rauhan mies.
Hänen rauhanjuoksunsa, maratoninsa
halki mantereiden. Hänen hyvät asiansa,
kannatetaan. Olen hänen seuraajansa.
Ihmisellä on hyvä olla joku jota seurata,
guru. Joku jolla on nimi, Sri Chinmoy
nosti ihmisiä yhdellä kädellä ilmaan,
päänsä päälle Nelson Mandelan,
Muhammed Alin,
Richard Geren.
Entä jos minä
heiluttaisin
pientä lippua?
Huiskuttaisin
valkoista
nenäliinaa?
Olisin lintujen,
kalojen,
kissojen,
koirien,
vauvojen,
vanhusten
ystävä, ja
bussikuskien,
rekkamiesten,
kartanlukija,
seuranpitäjä,
osaisin

muutaman vitsin, mitä
nolla sanoi kasille,
laulaisin muutaman laulun,
jäähvyäiset jälleen kerran
aseille. Entä jos
unohtaisin huulet raolleen
koko päiväksi, jos minulla olisi
sellainen riisuva katse,
joka avaa kaikki maailman
ylimmät napit?
Ei kai kenelläkään ole
mitään rakkautta vastaan,
että kaupungin kaduilla
rakkauspuhetta kuulisi?
Auringon uhkea rinta
ruokkii ihmiskuntaa valolla
ja jalkojen alla kaunis
vihertävä planeetta. Ei kai
kukaan murheita halua,
kylmää kiveä rintaan,
kylmää korpea yksin kiertää,
miekan terällä keikkua?
Leijona tahtoo leijonan
lämpimään kylkeen käpertyä
ja ihminen ihmisen viereltä
aamulla herätä. Jäähvyäiset
jälleen kerran aseille. Pimeässä
ei purppuraruusut kuki,
ei liljat, eustamat. Ensin

ei pitänyt
olla näin, istuin siinä
missä aina, kotona.
Täytin kaavaketta,
nimi, osoite, syntymäaika.
Rastitin sukupuolen,
nainen, mies, mikä.
Eikö sen pitänyt jo
olla selvä, katsoin
peilistä, ihminen on
rakennelma, elämä
on alussa ja lopussa,
joskus nukun silmät auki,
joskus en nuku ikinä,
seison eteisessä
ja kuuntelen ääniä
takaa vasemmalta:
katoppa nyt itteäs,
mitä näkyy, onks kiva
näky? Onks kaikki hyvin
ja oikein, haluutko sä
olla ton näkönen?
Katoppa jalkoja

miten ne kääntyy
sisäänpäin, koitappa
suoristaa, imaista
napa selkään, hyvä,
ei tartte liioitella,
älä liioittele, ei tartte
tehdä mitään ylimääräistä
eikä alimääräistä,
ihan normaali riittää.
Tiedätkö sä mikä on
normaali? Koitappa seistä
ihan luonnonmukaisesti,
saada palikat kohalleen.
Kantaa ittes. Ja roskat,
mitä jos veisit tässä välissä
roskat. Katoppa kun sun
koordinaatit ei oo mistään
reunasta kiinni, sulla ei oo
lopullista sijaintia, sä et oo
kenenkään matemaatikon
pöydällä, sulla on vaan noi
jalat, sä oot niitten päällä.
Mulla on vaan nää jalat,
mä oon näitten päällä,
mulla on vaan nää
nunnan neuvot
Sound of Musicista:
Älä katso peiliin,
vaan ikkunaan,
hanki kunnon kengät,
astu maailmaan.

Entä jos sataa?
Vuorille kiipee,
käy kaivoksiin,
valtatieltä poikkeee
metsän uumeniin.
Entä jos liukastun,
laukku lentää
ja avaimet, kartta
kastuu ja eksyn?
Vuorille kiipee,
suistoihin käy,
jatka huuhtomista,
vaikkei kultaa näy.
Entä jos tuulee,
jos tuuli vie paperit,
vie huivit, vaatteet,
entä jos juoksen
alasti kadulla
ja kuva otetaan,
entä jos alan huutaa,
miten paljon saa
ihminen huutaa?
Entä jos taivas pimenee,
sataa tuhkaa, sataa
pieniä kiviä, mitä jos
näen näkyjä, koskaan
ei voi tietää, koskaan
ja tässä kohtaa   ei
voi tasata   voi
hengityksen   tietää.

Ja tässä kohtaa voi hidastaa, kävellä ohi kyltin, jota ei ymmärrä: ping. Ohi muurin, jossa lukee nag tai rag. *Tavallaan se on just sitä et jengi maalaa ne tagit toisilleen. Tavallaan ne on viestei, sillee niinku kirjaimet on tärkeit*, kirjaimet ja numerot. Nyt on joku kolmas, neljäs, liputon päivä. Kalenterissa lukee meno, alkuiltameno.

Kävely on arveluttavaa. Pitäisi olla sauvat käsissä, kepit jotka kertovat: tässä kuntoillaan. Tai hihna, hihnan päässä koira. Tai kännykkä korvalla, kuulumisia. Pitäisi olla joku, jonka kanssa jutella. Kävellä pareittain, se on reippailua. Yksinkävelijistä ei tiedä, ei yksinseisojasta, tyypistä Hakasalmen kallion kupeessa? Miksi se taas sitä roskista rummuttaa?

Kerran havahtuin askeliin Kaisaniemen puistossa, radan vartta kävelin ja tuli olo: minua seurataan. Tuli kalsea olo: joku kelmusilmä kirves olalla oli päättänyt harventaa, tehdä tilaa. Sydän alkoi jyskyttää, pumpata lisäverta lihaksiin. Jäähdytysjärjestelmä käynnistyi. Suu kuivui. Ei limaneritystä, ei joutavaa ruoansulatusta. Keskushermosto komensi: taistele tai pakene. Pakenin. Asemalaiturilla katsoin taakseni: heiveröinen teini sytytteli tupakkaa. Pieni tulitikkutyttö, pieni rumpalipoika, niitäkö pelkään, tyttöjä, poikia?

Töölönlahti, intervallijuoksu ympäri lahden ja halki elämän. Töölönlahti, runoelma rakkaudesta, muistoista ja muutoksesta. Töölönlahti, tästä kun lähtisi, eteen tai taakse, kuopisi aikansa maata, löytäisi siron luun, sirun, lautasen palan. On sitä ennenkin syöty, juotu ja naitu. Kiitetty ja kumarrettu, heittäydytty suutelemaan kengänkärkiä. Tänään pieni pään liike riittää.

